

Van: "[REDACTED]" <[REDACTED]@prowonen.nl>
Verzonden: woensdag 28 februari 2024 11:02
Aan: "[REDACTED]" <[REDACTED]@odijmond.nl>
Cc: "[REDACTED]" <[REDACTED]@prowonen.nl>
Onderwerp: RE: mariaschool zandvoort
Bijlage(n): Paspoort Koninginneweg 1 Zandvoort.pdf
Categories: Zaken Zandvoort

U ontvangt niet vaak e-mail van [REDACTED]@prowonen.nl. [Meer informatie over waarom dit belangrijk is](#)

Beste [REDACTED]

Duidelijke verhaal al heb ik wel een paar vraagjes om een helder beeld te krijgen. Dit kunnen we eventueel ook bespreken in ons overleg hoor, maar ik wil even zeker weten of ik niet eerst wat andere stappen heb te nemen. Doel van het samen optrekken met team erfgoed of met jou is om al in een vroeg stadium en in alle transparantie inzicht te geven in het voorbereidings- en uitvoeringsproces en jullie adviezen daarin mee te kunnen nemen. Dit lijkt ons met dit complexe project en nieuwe omgevingswet de beste weg om vertraging te voorkomen en momentum te behouden.

- Is er wel een team erfgoed cq adviseur erfgoed aanwezig bij de gemeente zandvoort/haarlem? En zo ja, weet jij wie? Er wordt namelijk tevens geadviseerd een aanvullend bouwhistorisch onderzoek te doen ism team erfgoed.
- Jij doet de uiteindelijke beoordeling van onze vergunningsaanvraag? Hoe verloopt het traject met de vooroverleggen? Met wie is dat? Alleen met welstand? Wat is volgens jou het beste moment daar mee te beginnen?
- Er wordt nog een procesmanager vanuit de gemeente aangewezen, met diegene formeren we een projectteam, is het de bedoeling dat jij daar (en/of adviseur erfgoed) daar onderdeel van wordt? (dit heeft wel onze voorkeur)
- Hoe werkt dit met de kosten?

Laat maar weten en anders stuur ik je een uitnodiging voor 14 maart en bespreken we het dan.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Vastgoedontwikkelaar

088 [REDACTED]

Iedereen een fijn thuis.

[Disclaimer](#)

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@odijmond.nl>
Verzonden: dinsdag 27 februari 2024 15:59
Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@prowonen.nl>
CC: [REDACTED] <[REDACTED]@prowonen.nl>
Onderwerp: RE: mariaschool zandvoort

Let op: Deze e-mail is afkomstig van buiten de organisatie. Klik niet op links en open geen bijlagen tenzij u de afzender herkent en weet dat de inhoud veilig is.

Beste [REDACTED]

Voor gemeente Zandvoort ben ik werkzaam als bouwvergunningverlener. Ik ben geen erfgoedadviseur, maar heb hier wel een achtergrond in, vandaar dat ik aanhaak. Komende week ben ik toevallig vrij. Donderdag 14 maart rond 13.00 schikt mij het meest (bedankt voor de opties). Graag hoor ik nog de insteek van het overleg en hoe of waar dit plaats kan vinden.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Medewerker omgevingsrecht

E: [redacted]@odijmond.nl

T: 06 [redacted]

Stationsplein 48b, 1948 LC Beverwijk
Postbus 325, 1940 AH Beverwijk

Van: [redacted] <[redacted]@prewonen.nl>**Verzonden:** dinsdag 27 februari 2024 11:29**Aan:** [redacted] <[redacted]@odijmond.nl>**CC:** [redacted] <[redacted]@prewonen.nl>**Onderwerp:** mariaschool zandvoort

U ontvangt niet vaak e-mail van [redacted]@prewonen.nl. [Meer informatie over waarom dit belangrijk is](#)

Beste [redacted]

Onlangs hebben wij de Mariaschool in Zandvoort overgenomen van de gemeente. Het betreft een gemeentelijk monument waarbij het plan is hier studio's in te realiseren voor jongeren.

We staan nog aan het begin van de planvorming en trekken graag samen met jullie en de gemeente op in het traject richting ontwerp, vergunning, uitvoering en toekomstig beheer. De eerste stap is wat ons betreft de architectenselectie.

Vanuit de gemeente hebben we uw contactgegevens gekregen als zijnde adviseur erfgoed. Klopt dat? Graag zouden we op korte termijn met u willen afspreken voor kennismaking en procesafstemming. Waar en wanneer schikt het u?

Wij kunnen op:

Vrijdag 1 maart: vanaf 10:30-16u

Maandag 4 maart: 12-14:30

Ma/di 11/12 maart: hele dag

Wo 13 maart: tot 12:00

Do 14 maart: 11-15u

Vr 15 maart: 12-16u

Met vriendelijke groet,

 PRE
wonen[redacted]
Vastgoedontwikkelaar

088 [redacted]

Iedereen een fijn thuis.

[Disclaimer](#)

DISCLAIMER:

Dit e-mailbericht is uitsluitend bedoeld voor de geadresseerde(n). Wanneer u dit e-mailbericht ontvangt, terwijl het niet aan u geadresseerd is, neem dan contact op met de verzender. Aan dit e-mailbericht en eventueel aangehechte bijlage(s) kunnen geen rechten worden ontleend.

Ga voor meer informatie over Omgevingsdienst IJmond naar <http://www.odijmond.nl>

Een gedachte voor het milieu - is printen van deze mail echt nodig?

Gemeente
Zandvoort

monumentenpaspoort

Koninginneweg 1
Zandvoort

9 november 2023

Team Erfgoed

Afdeling Omgevingsbeleid

Inhoudsopgave

1.	inleiding	5
2.	geschiedenis	5
3.	waardering	31
	3.1.1 Algemene historische waarden	31
	3.1.2 Ensemble- en stedenbouwkundige waarden	31
	3.1.3 Architectuur- en bouwhistorische waarden	31
4.	bestaand beleid	34
	Monumentenwetgeving	34
	Financiering	34
	Bestemmingsplan	35
5.	kansen	36
	Transformatie	36
	Duurzaamheid	36
6.	bijlage -	38
	redengevende omschrijving	38

1. inleiding

U overweegt een pand uit de gemeentelijke vastgoedvoorraad te verwerven. Dit pand is een gemeentelijk monument, dat wil zeggen dat het zowel betekenis heeft in de ontwikkelingsgeschiedenis van de scholenbouw in ons land maar ook in ontwikkelingsgeschiedenis van de stad en zijn directe omgeving en dat het niet gesloopt mag worden. De gemeente Zandvoort informeert u met dit paspoort over het pand, omdat wij bij monumentaal vastgoed de (on)mogelijkheden tot transformatie vóór de koopovereenkomst helder aan u willen overbrengen. Dit voorkomt onnodige vertraging in het proces van (ver)bouwen en biedt u inzicht in de mogelijkheden.

We helpen u met kennis en procedures, bijvoorbeeld als u wilt gaan verbouwen en een omgevingsvergunning nodig heeft, maar ook welke mogelijkheden er zijn bij het energiezuinig maken van het pand.

2. Geschiedenis¹

De historie van Zandvoort is in twee hoofdperiodes onder te verdelen, enerzijds die van het oude vissersdorp dat al sinds 1100 bekend stond onder de naam Sandevoerde en anderzijds van de mondaine badplaats. Tot omstreeks 1850 werd Zandvoort gekenmerkt door de 'wilde' verkaveling aan weerskanten van de kaarsrecht verlopende Kerkstraat waarbij de beide delen bekend stonden als de Noord- en Zuidbuurt. Zanderige, bochtige straatjes en door het duinlandschap bepaalde hoogteverschillen bepaalden het karakter. De bebouwing bestond er in hoofdzaak uit lage visserswoningen met witgepleisterde gevels, houten luiken en een zadeldak met riet of pannen.

Zeegezicht met de vissersboten. <https://www.visitzandvoort.nl/geschiedenis-van-zandvoort>

¹ Gegevens ontleend aan: <https://noord-hollandsarchief.nl/partners/zandvoort/geschiedenis-zandvoort>

Pas gedurende het derde kwart van de 19de eeuw veranderde het vissersdorp in een badplaats en ontstonden nieuwe stedenbouwkundige structuren en luxueuze bebouwing. De rijke zakenman Gustav Eltzbacher met het ambitieuze plan van Zandvoort een mondaine badplaats te maken, die Noordwijk, Scheveningen en Domburg naar de kroon moest steken. Het plan omvatte de aankoop van een groot stuk duin ten noorden van het dorp, de aanleg van een spoorlijn van Haarlem naar Zandvoort (in 1881 gereedgekomen) en de bouw van een kurhaus, een casino, een schouwburg, diverse hotels en villa's en een overdekte passage met 26 exclusieve winkels. Een groot deel van het plan Eltzbacher is gerealiseerd en de naam en faam van Zandvoort Bad verspreidden zich over Europa. Jarenlang trok de badplaats talrijke voorname gasten met blauw bloed in de aderen. De bekendste onder hen was keizerin Elisabeth van Oostenrijk-Hongarije (Sissy). Zij verbleef met een gevolg van vijftien personen in 1884 enkele weken in Hotel Kaufmann (het latere Hotel d'Orange).

In 1897 kreeg Zandvoort een tramverbinding met Haarlem. Zeven jaar later werd deze tramlijn doorgetrokken naar Amsterdam, zodat Zandvoort, tot ergernis van het deftige publiek, overspoeld werd met 'dagjestoeristen'. Reden voor de internationale 'jet set' Zandvoort voortaan te mijden. Het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog betekende het definitieve einde van Zandvoort als badplaats met internationale allure. Hoewel badhotels en pensions steeds meer het aanzicht van Zandvoort gingen bepalen, met onder meer de fraai bebouwde (en tijdens de oorlog vernielde) boulevards langs het strand, bleef het oude dorpskarakter herkenbaar – vergelijkbaar met Scheveningen – en ook nu nog wordt het gebied rondom de Kerkstraat gekenmerkt door de kleinmazige structuur van het vroegere vissersdorp.

Het strand met zicht op het hotel "Groot Badhuis". <https://www.visitzandvoort.nl/geschiedenis-van-zandvoort>

De Koninginneweg maakt deel uit van het gebied dat vanaf omstreeks 1900 geleidelijk steeds meer werd volgebouwd. Tot aan die tijd waren hier duinen, hetgeen op oude foto's nog altijd goed is te zien. Niet voor niets heet één van de badvilla's vlakbij de aansluiting op de Koninginneweg "Lands End" (Grote Krocht 39). Pas na 1880 werd in het duingebied de Koninginneweg aangelegd, alwaar in de loop van de tijd net als aan de nabijgelegen Haarlemmerstraat en Kostverlorenstraat badbebouwing in de vorm van kleine villa's, pensions en overige woningen verrees.

De Koninginneweg gefotografeerd op 27-8-1923. NHA Beeldbank 1100 - Beeldcollectie van de gemeente Haarlem nr. 53990

In het midden van de 19de eeuw is aan de Grote Krocht 41 de R.K. waterstaatskerk van de St.-Agathaparochie gebouwd, eveneens lange tijd een bakens op de overgang van de bebouwde kom naar de duinen. Deze kerk zou in 1928 worden vervangen door de huidige kerk op nr. 45, waarna de oude kerk werd omgevormd tot een patronaat (nu verenigingsgebouw "De Krocht").

De rooms-katholieke kerk en pastorie in 1880 bij de ingang van het dorp aan de (Haarlemse) "straatweg", zoals deze toen heette. Tegenwoordig "aan de Grote Krocht". NHA Beeldbank 1100-54034

De nieuwe in 1928 gebouwde Agathakerk, waarachter de school staat.

De bouw van de school:

De hier onderzochte school dateert uit 1919-1920 en is gebouwd als de lagere school van de Agathaparochie. Tot aan die tijd kende Zandvoort geen scholen voor katholiek onderwijs. Er waren slechts twee openbare en twee protestante scholen. Het was pastoor M.C.M. Bohl (1870-1927) die in 1919 enkele zusters Franciscanessen van Salzkotten (uit Aerdenhout) naar zijn parochie wist te halen om er zich toe te leggen op onderwijs en verpleging. Zij vestigden zich in twee aangekochte badvilla's tegenover de St.-Agathakerk, op het punt waar nu nog altijd de Hogeweg en de Brederodestraat samenkomen op de Grote Krocht. De villa's werden omgevormd tot een klooster met naai- en bewaarschool, bekend staande onder de naam "Sterre der Zee". Bovendien werden er zwakke kinderen opgevangen en kwam er een herstellingsoord voor dames. Nog in hetzelfde jaar kon de eerste spade in de grond worden gestoken voor de parochiële Mariaschool aan de Koninginneweg. Tezamen met het naast gelegen kerkgebouw en het zusterklooster ging de school een opvallend r.k. eiland vormen aan de kop van de Haarlemmerstraat.

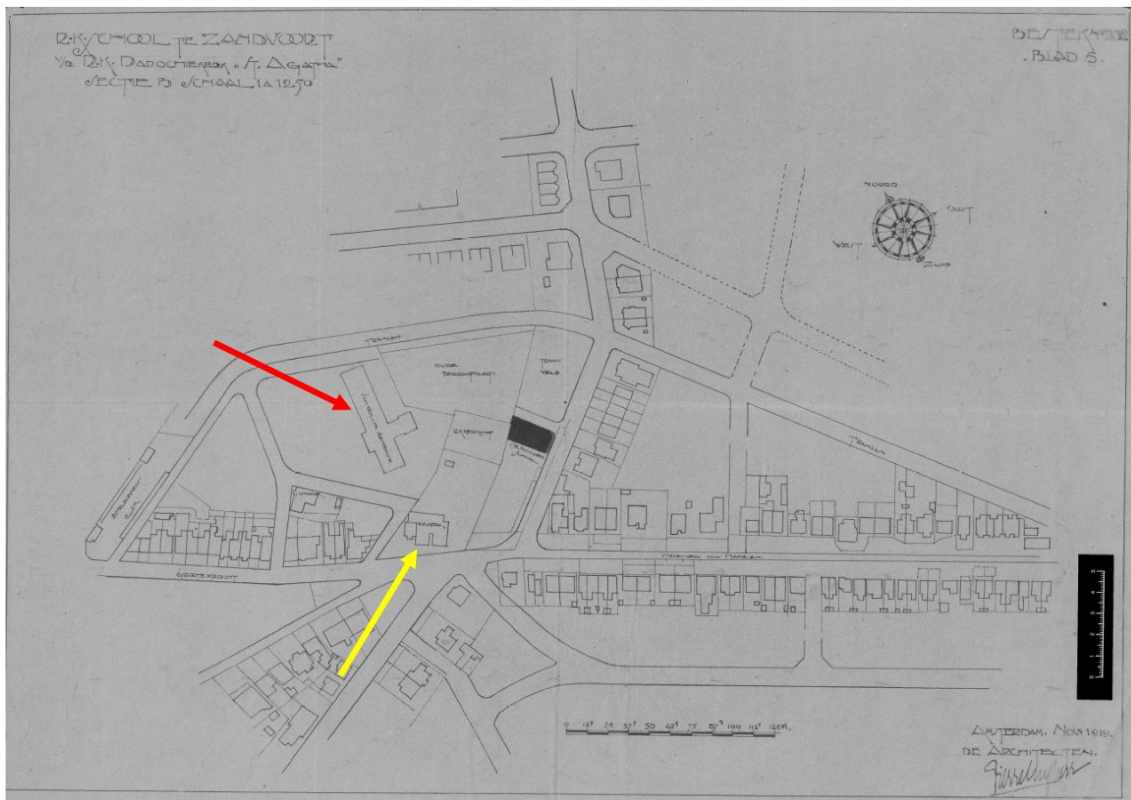
De bouw is vergund op 16 januari 1920. Op 19 maart 1920 vond de eerste steenlegging plaats en op 1 september van hetzelfde jaar kon er met het eerste schooljaar worden begonnen. Aanvankelijk waren er 90 leerlingen, het daaropvolgende jaar 150 en in de loop der jaren groeide het aantal alsmaar verder. Ook het aantal op de school werkzame zusters groeide en bovendien waren er na enige tijd ook lekenleerkrachten. Nadat in 1928 naast het gebouw de nieuwe St.-Agathakerk in gebruik was genomen werd op het schoolterrein een Lourdesgrot gerealiseerd. Het Rijke Roomse Leven manifesteerde zich in al haar facetten.

Ook de architect van de school, Pierre Cuypers junior, past als ontwerper van een groot aantal 'katholieke bouwwerken' volledig in het beeld van het Rijke Roomse Leven. Pierre J.J.M. Cuypers

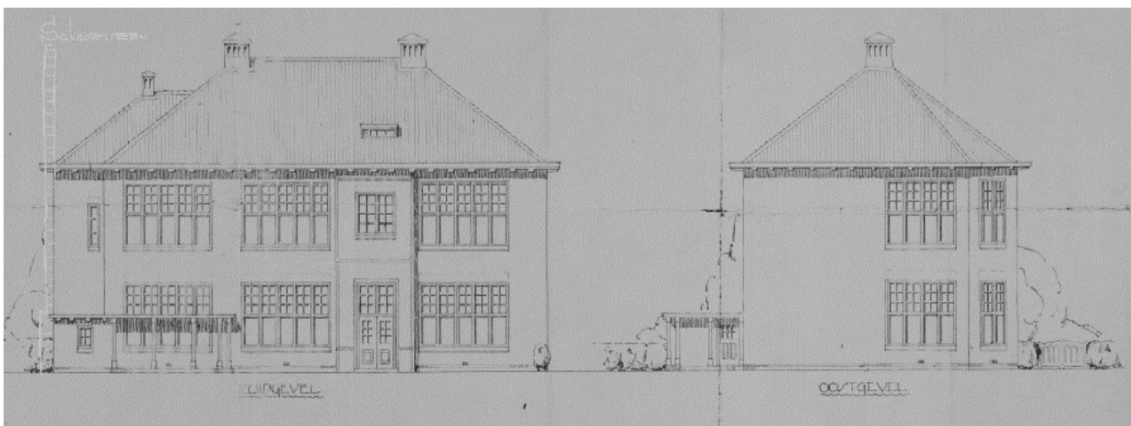
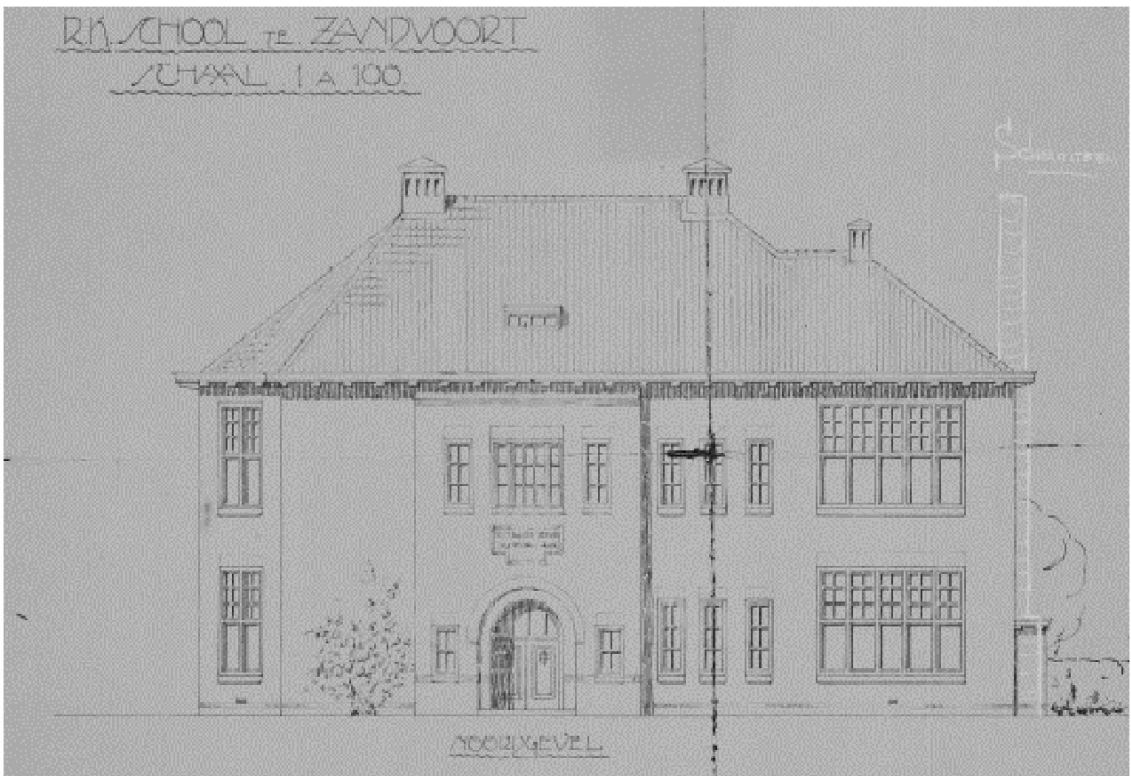
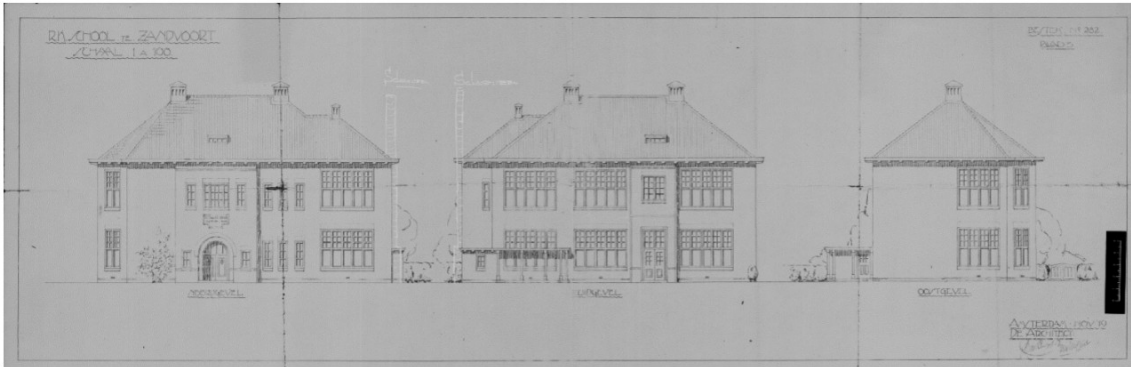
(1891-1982) was een kleinzoon van de beroemde Pierre ofwel P.J.H. Cuypers (1827-1921) die bekend is van zijn vele neogotische kerken alsook het Rijksmuseum en Centraal Station te Amsterdam. De jonge Pierre werd geboren als zoon van Jos Th. Cuypers (1861-1949) die eveneens een toonaangevende rol speelde in de Nederlandse kerkenbouw en onder meer het ontwerp leverde voor de nieuwe Sint Bavo in Haarlem. In 1920 associeerden vader en zoon zich, waarna zij gezamenlijk het ontwerp leverden voor de St.-Agathakerk in Beverwijk en de Onze Lieve Vrouwe in Bussum, beide uit 1921.

Pierre Cuypers jr. onderging vooral de invloed van de benedictijner architect-monnik Dom Bellot en diens expressionistische vormtaal. Vooral in Cuypers' ontwerpen voor kerken is diens invloed goed te zien, onder meer in de Zandvoortse St.-Agathakerk waarvoor hij in 1927 het ontwerp leverde.

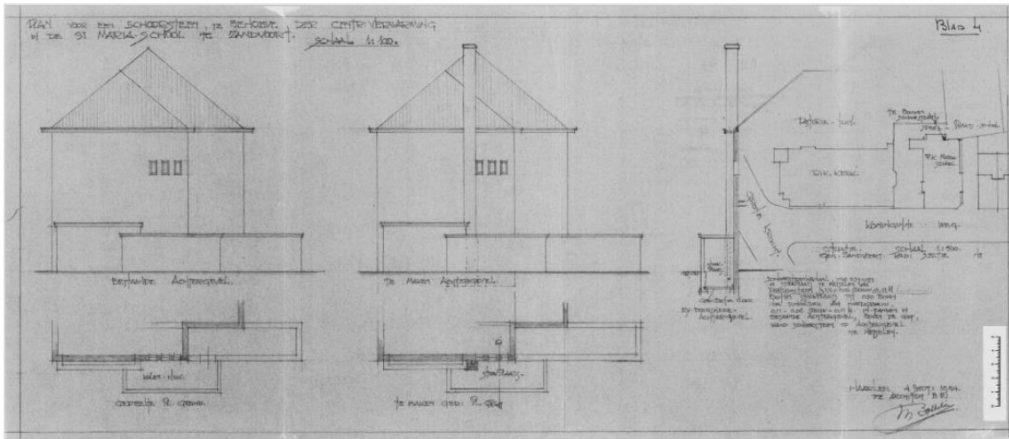
De Mariaschool voerde hij uit in een traditioneel-zakelijke stijl. Kenmerkend is onder meer de sober vormgegeven bouwmassa, met slechts enkele decoratieve elementen in de vorm van bakstenen siermetselwerkstroken. Verder worden de gevels bepaald door de diverse klaslokaalvensters met hun traditionalistische bovenlichten met veelruits roedenverdeling. De in een portiek met een fraai gewelf opgenomen hoofdingang leidt naar een ruime hal met trappenhuis, van waaruit men de twee gangen en de lokalen bereikt. In zijn indelingsstructuur vormt de school dan ook een combinatie van het corridor- en haltype. Ten tijde van de bouw was de school het eerste gebouw aan deze zijde van de straat (het deel tussen de aansluiting van de Tramlaan (Prinsesseweg) en de aansluiting van de Grote Krocht). Voor de school lag toen een tennisveld en achter de school lag het terrein waar later de nieuwe kerk verrees.

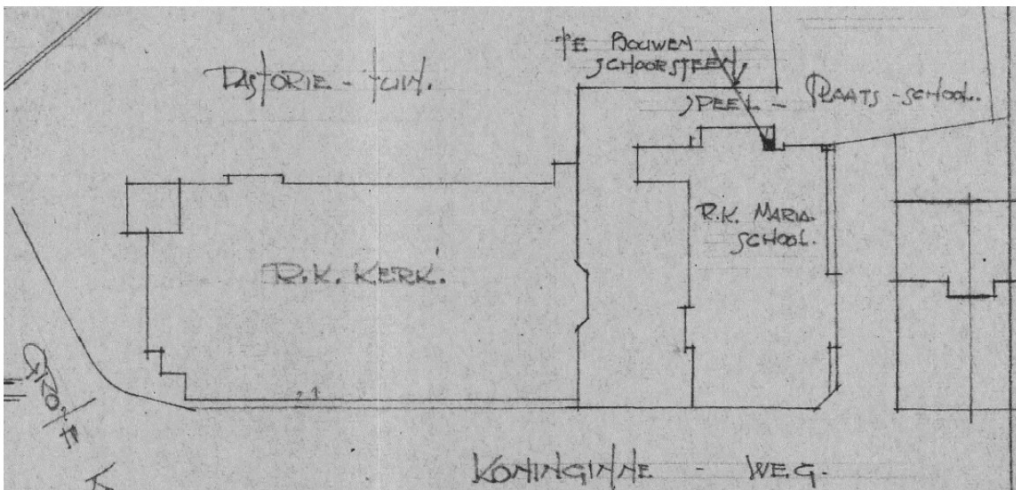
Situatie van de te bouwen Mariaschool. Tekening P. Cuypers jr. november 1919. De rode pijl wijst naar een school in aanbouw, de gele naar de oude St. Agathakerk. NHA Bouwvergunningen toegang 1500 B-02083T

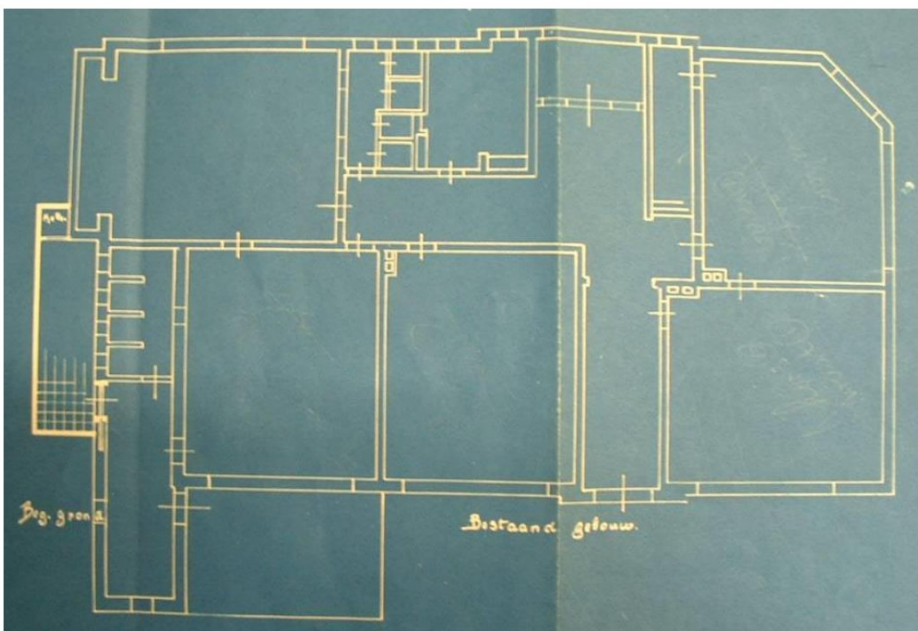
Tekening van de gevels. P. Cuypers jr. november 1919 B-09815T-000001

Tekening van de bouw van een schoorsteen van de centrale verwarming tegen de zijgevel. Het uitwendige kolenhok werd tot een stookruimte omgevormd. Tekening van 4 september 1954. B-09816T-0000001

Situatie op de tekening uit 1954.

Plattegrond van de begane grond, behorend bij een latere verbouwing.

De klaslokalen werden gestookt via een in de hoek tegen een schoorsteen geplaatste kachel, gestookt op kolen. In 1954 werd een centrale verwarming aangelegd, maar de meeste rookkanalen in de hoeken van de lokalen bleven behouden. De kanalen werden echter vanaf de zoldervloer tot aan de schoorstenen in de nok gesloopt.

Tot 1960 bleven de Franciscanessen aan de school verbonden, waarna leken er het onderwijs gingen domineren. Het gebouw is inmiddels alweer enige jaren afgestoten en bood tot voor kort plaats aan een creativiteitscentrum. Zowel in de hoofdopzet als de detaillering bleef het authentieke karakter goed behouden. Aan de straatzijde is de vensterpartij op de begane grond evenwel gewijzigd. Hier werd in de jaren 60 een nieuwe pui met ingang en luifel geplaatst. De vensters van de lokalen in de achtergevel (zuid-west gevel) werden later voorzien van nieuwe ramen met dubbel glas, waarbij de roedenverdeling van de bovenlichten (als plakroeden) werd gekopieerd om het beeld te behouden.

Inwendig bleef de oorspronkelijke afwerking van vloeren, wanden en plafonds van de hal, gangen en trappenhuis goed bewaard en ook het interieur van de directiekamer met de schouw en wandkasten is behouden. Verder zijn vrijwel alle oorspronkelijke binnendeuren met panelen en een roederaam bovenin behouden gebleven. Bij de toiletten en wasruimten bleef de vloer- en wandafwerking behouden, maar is het sanitair vervangen.

Afbeeldingen huidige staat

De gevel met de afgeschuinde hoek vanuit het noorden gezien (links) en de afgeschuinde hoek naar boven gezien (rechts). FH MAB 2023

De verdieping van de ingangsisaliet met het naambord en de vensters van het trappenhuis met glas-in-loodramen. FH MAB 2021

De voorgevel (links) en de uitgebouwde toneelnis bij de rechter zijgevel (rechts). FH MAB 2023

De overwelfde ingangsportiek (links) en een fraai gesmede glasbeschermer van één van de deuren (rechts). FH MAB 2023

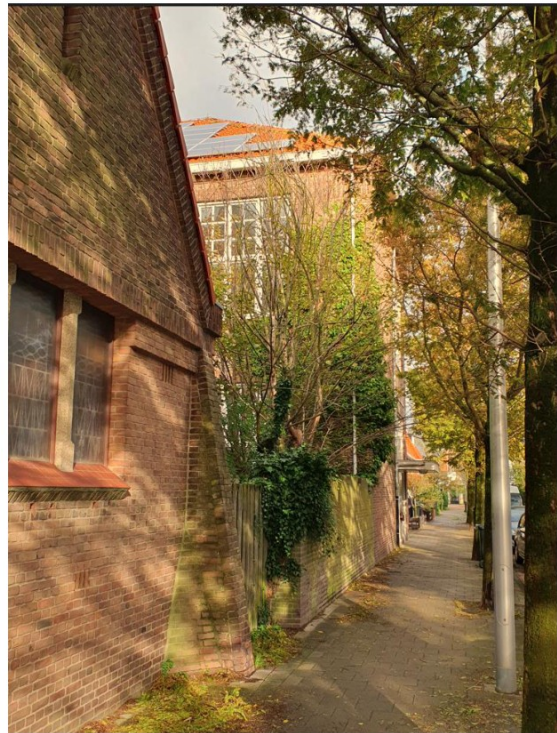
Het gewelf in de portiek en het halfronde bovenlicht. FH MAB 2023

Vensters van de toiletten op de verdieping in de voorgevel. FH MAB 2023

Gevel met afgeschuinde hoek aan de Koninginneweg (links) en de jongere pui met luifel ter plaatse van de onderbouw van een lokaalvenster (rechts). FH MAB 2023

Linker deel van de zijgevel en de achtergevel (links) en zicht vanuit de Koninginneweg op de achterzijde (rechts).. FH MAB 2023

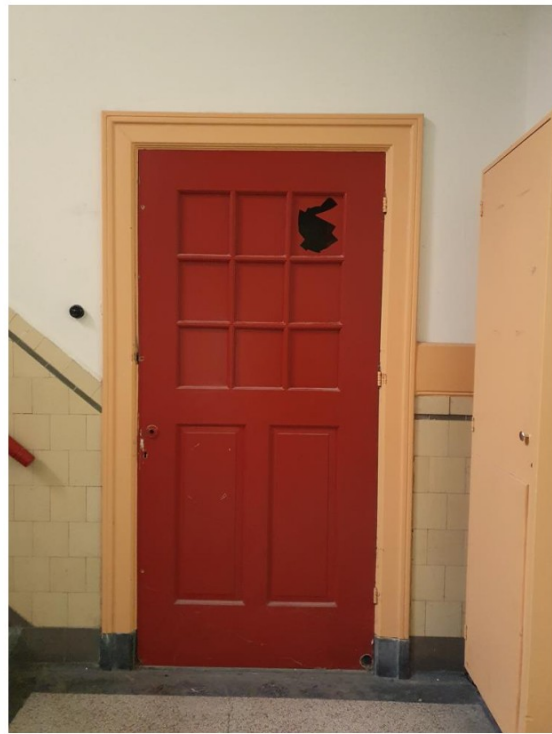
De achtergevel met vier rond de risaliet van de achteruitgang van isolatieglas voorziene lokaalpuien. FH MAB 2023

De uit de bouwtijd daterende overkapping links tegen de achtergevel. FH MAB 2023

De hal met trap met de overloop over de portiek van de entree. De trap, kozijnen en de afwerking van de vloer (terrazzovloer) en wanden (tegellambrisering en stucwerk) is nog gaaf bewaard gebleven. FH MAB 2023

De onderzijde van de trap met gemetselde trappaal (links) en de nog oorspronkelijke deur van het lokaal ernaast (rechts). FH MAB 2023

Binnenzijde met de nog gaaf bewaarde betimmering van het zijlicht van de hoofdentree (links) en de gang naar de achtergevel (rechts). FH MAB 2023

De gang rechts van de centrale hal met nog de oorspronkelijke afwerking en deuren naar de lokalen, toiletten en directiekamer. FH MAB 2023

Nisje met spoelbak en kraan diecht rechts in de gang naar de achtergevel (links) en de gemetselde schouw van de directiekamer (rechts). FH MAB 2023

De nog oorspronkelijke kastenwand naast de schouw in de directiekamer (links) en de kast naast de deur naar de gang in de directiekamer (rechts). FH MAB 2023

De toiletten naast de directiekamer hebben nog hun oorspronkelijke afwerkingen van vloeren, wanden en plafond en verder de nog oorspronkelijke deuren (links) en voorts twee ramen die uitkijken op het naast gelegen lokaal (rechts). FH MAB 2023

Het klaslokaal met de podiumnis rechts op de hoek van de school (links) en het lokaal midden aan de achterzijde (rechts). FH MAB 2023

Eén van de rookkanalen voor aansluiting van een kachel in de hoek van een klaslokaal. FH MAB 2023

De gang met de achter-entree voor de leerlingen waarvan de planken voor de kapstokken boven de lambrisering nog behouden zijn. FH MAB 2023

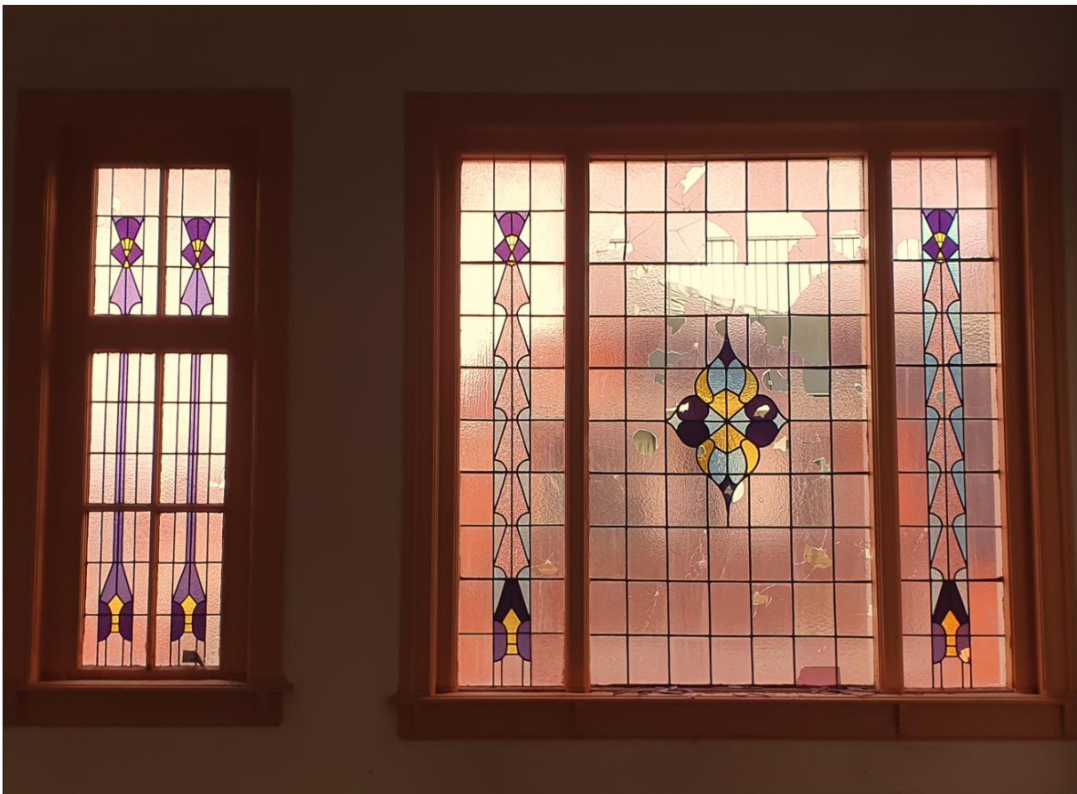
Zicht vanuit de toiletten met nog hun oorspronkelijke vloer- en wandafwerking naar gang met de achter-entree voor de leerlingen. FH MAB 2023.

Het tussenbordes van de in beton met terrazzo afgewerkte trap boven de ingangsportiek. De tegellambriseringen en de trapbalustraden zijn nog origineel. FH MAB 2023

De hal met gangen op de verdieping vormen een herhaling van de opzet op de begane grond. FH MAB 2023

De vensters met glas-in-lood ramen boven het tussenbordes in de voorgevel. FH MAB 2023

De gang met de trap naar de zolder gezien vanuit de hal naar de voorgevel. FH MAB 2023

Het venster met glas-in-lood raam in de gang met de trap naar de zolder. Alle vensters bezitten nog hun oorspronkelijke binnenbetimmering. FH MAB 2023

De achtergang vanuit de hal (links) en de rechter gang vanuit de hal op de verdieping (rechts). Ook hier is de oorspronkelijke architectuur en afwerking nog voorhanden. FH MAB 2023

Het nisje met fonteintje is ook op de verdieping in de achtergang nog aanwezig (links) en de toilet- en wasruimte op de verdieping aan de achterzijde heeft nog de oorspronkelijke afwerking en deuren (rechts). FH MAB 2023

De toiletten aan de voorzijde op de verdieping zijn deels gesloopt (links). Een in hoogte verstelbaar schoolbord in het lokaal op de verdieping aan de voorzijde (rechts) FH MAB 2023

Het lokaal middenachter op de verdieping. FH MAB 2023

De zolder richting de Koninginnelaan gezien met op de voorgrond de in de kapconstructie geïntegreerde raveel-constructie voor een (gesloopte) schoorsteen. FH MAB 2023

De zolder met kapconstructie met raveling voor een schoorsteen op het nokeinde. FH MAB 2023

3. Waardering

3.1 WAARDESTELLING

3.1.1 Algemene historische waarden

De voormalige r.k. bijzondere school voor lager onderwijs (Mariaschool) heeft cultuurhistorische waarde als een overwegend gaaf bewaard gebleven onderdeel van de oorspronkelijk tot de infrastructuur van de St.-Agathaparochie behorende bebouwing. Het schoolgebouw is gerealiseerd als de eerste r.k. school te Zandvoort en speelde in de loop van de tijd een belangrijke rol in de parochiestructuur. In deze betekenis weerspiegelt het object de Zandvoortse kerkelijk-historische ontwikkelingen in het algemeen en vormt het bouwwerk in het bijzonder een wezenlijke illustratie van de geschiedenis van de Zandvoortse katholieken. Omdat diverse generaties in het gebouw school liepen is het bouwwerk nog immer een belangrijk herkenningspunt voor menige Zandvoorter. De cultuurhistorische betekenis wordt versterkt doordat ook de belendende parochiebebouwing behouden is gebleven. Omdat het tegenover de kerk gelegen kloostergebouw “Sterre der Zee” verloren is gegaan, is de school nog de enige verwijzing naar de activiteiten van de eertijds aan de parochie verbonden vrouwelijke religieuzen.

3.1.2 Ensemble- en stedenbouwkundige waarden

Het schoolgebouw aan de Koninginneweg 1 heeft situeringswaarde door zijn markante en beeldbepalende opzet. Als een tweelaags school met brede lokaalvensters, gevarieerde gevelindelingen en een roodgedekt pannendak vormt het bouwwerk een in het oog vallend object aan de westzijde van de straat, vlakbij de aansluiting op de Haarlemmerstraat. Als onderdeel van een zogeheten r.k. eiland maakt de school tezamen met de naastgelegen St.-Agathakerk met toren en pastorie, een voormalige waterstaatskerk/patronaat (“De Krocht”), en een begraafplaats deel uit van een harmonieus, historisch ensemble dat een belangrijk markeerpunt vormt bij de aansluiting van diverse wegen waaronder de Koninginneweg, de Haarlemmerstraat en de Grote Krocht.

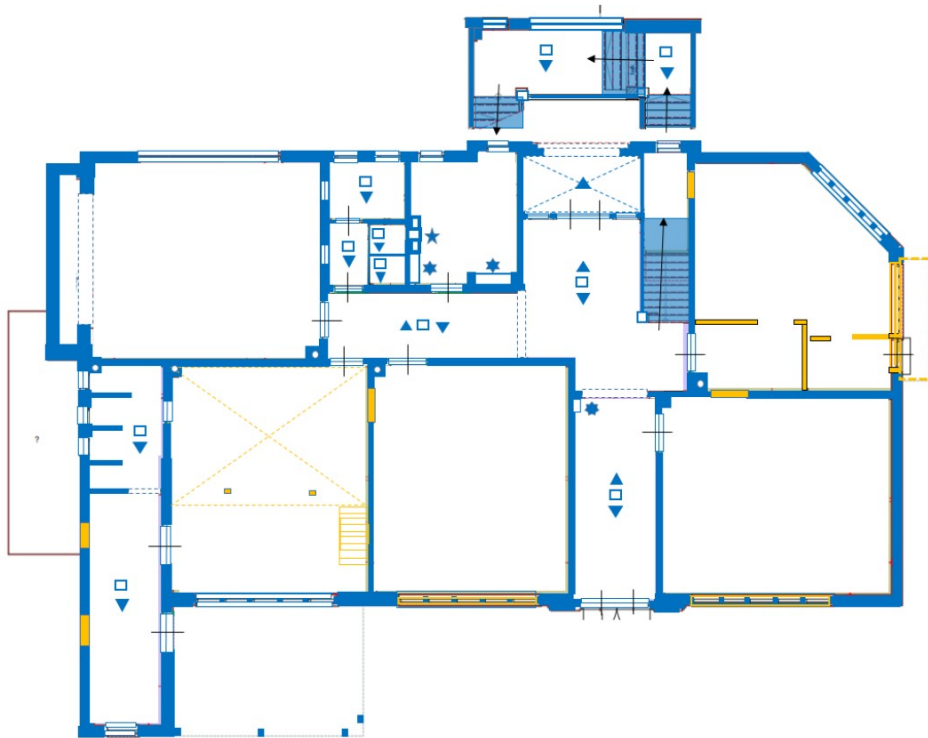
3.1.3 Architectuur- en bouwhistorische waarden

Het bouwwerk heeft architectuurhistorische waarde als een zowel in de hoofdvorm als de detaillering overwegend gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een schoolgebouw uit het midden van de eerste helft van de 20ste eeuw. Van belang voor dit in 1919-1920 door de nationaal vermaarde architect Pierre Cuypers jr. gerealiseerde object is de opzet in een traditioneel-zakelijke trant met een sobere bouwmassa, enige siermetselwerkstroken en gevelopeningen met een houten invulling en veelruits bovenlichten. Waardevol is bovendien de zorgvuldig gedetailleerde portiek met een rondboog, een gewelf en een van een bruingebeitste dubbele deur voorziene ingang, alsmede het boven de portiek gelegen tekstpaneel met de oorspronkelijke functievermelding van de school.

Inwendig is niet alleen de oorspronkelijke ruimtelijke structuur, maar ook in de verkeersruimten (hal met de volledig gaaf bewaarde trap en aansluitende gangen met boogopeningen) en toiletten is de oorspronkelijke architectuur met afwerkingen van vloeren (terrazzo, tegels), wanden (tegellambriseringen met daarboven stucwerk) en plafonds (stucwerk) behouden gebleven. Deze ruimten zijn met hun oorspronkelijke architectuur karakteristiek voor de periode kort na de Eerste Wereldoorlog. Vermeldenswaard en waardevol zijn ook de gemetselde stookplaats en de vaste kasten uit de bouwtijd in de directiekamer. Ook de vloer- en dakconstructies zijn nog behouden

gebleven. Ondanks een enkele latere wijziging (pui met luifel in de gevel aan de straat) bleef de authentieke verschijningsvorm van het bouwwerk goed behouden en geeft de voormalige school nog altijd een heldere indruk van het omvangrijke oeuvre van genoemde architect die in Nederland een belangrijke rol speelde op het gebied van de 'katholieke bouwkunst'.

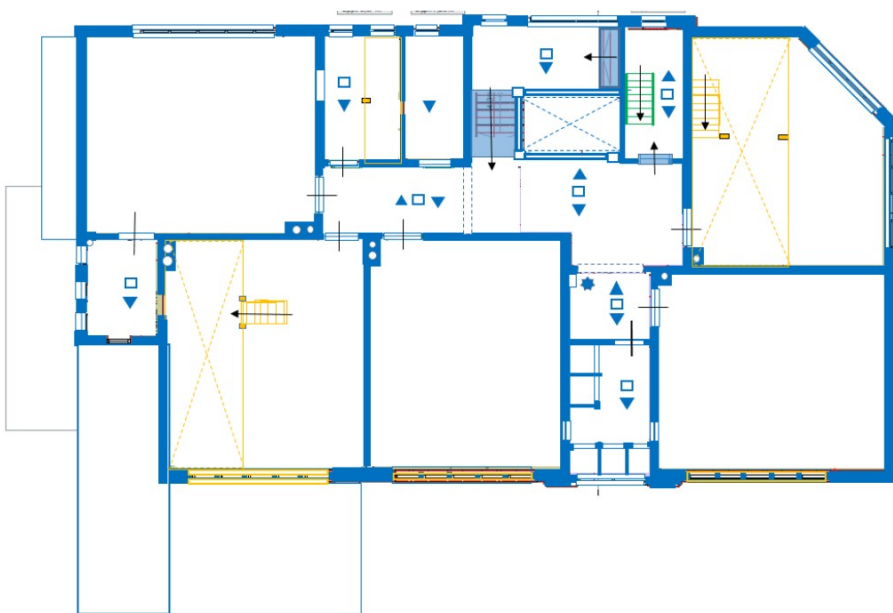
3.2 WAARDERINGSPLATTEGRONDEN

KONINGINNEWEG 1 ZANDVOORT
 Begane grond Monumentwaarden

- □ ▽ = Hoge waarde
- □ = Positieve waarde
- □ ▽ = Indifferente waarde
- ▽ = Hoge waarde vloerafwerking
- = Hoge waarde wandafwerking
- ▲ = Hoge waarde plafond/gewelf
- ★ = Waardevol element (schouw)
- ★ = Waardevol element (wandkast)
- ★ = Waardevol element (fonteyntje)

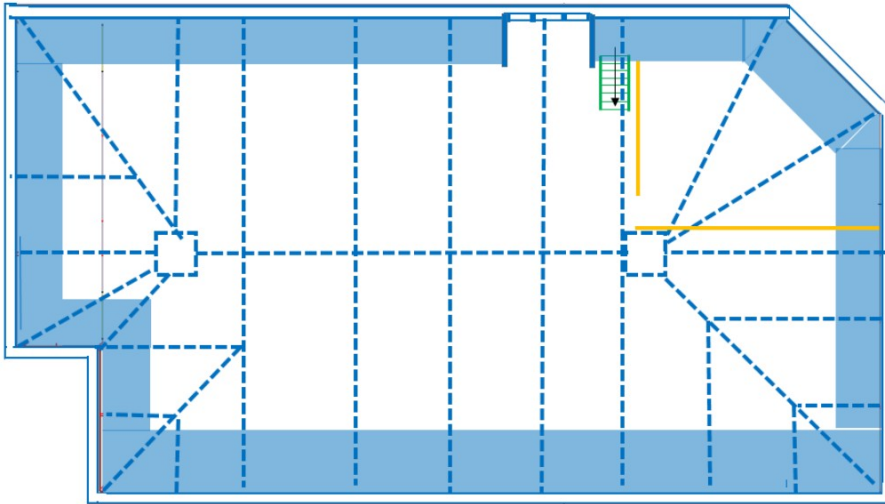
MONUMENTEN ADVIES BUREAU

KONINGINNEWEG 1 ZANDVOORT
 Verdieping Monumentwaarden

- □ ▽ = Hoge waarde
- □ = Positieve waarde
- □ ▽ = Indifferente waarde
- ▽ = Hoge waarde vloerafwerking
- = Hoge waarde wandafwerking
- ▲ = Hoge waarde plafond/gewelf
- ★ = Waardevol element (fonteyntje)

MONUMENTEN ADVIES BUREAU

KONINGINNEWEG 1 ZANDVOORT
 Zolderverdieping Monumentwaarden

		= Hoge waarde
		= Positieve waarde
		= Indifferente waarde
		= Hoge waarde dakconstructies

MONUMENTEN ADVIES BUREAU

4. bestaand beleid

Monumentenwetgeving

Voor uitvoeren van normaal onderhoud waarbij het uiterlijk van het monument niet wijzigt heeft u geen vergunning nodig. In het geval van achterstallig onderhoud, waarbij meer ingrijpende werkzaamheden noodzakelijk zijn en bij energetische verbeteringen van het pand, is het waarschijnlijk dat er veranderingen aan het pand worden aangebracht. In dat geval en bij de transformatie van het pand is een omgevingsvergunning noodzakelijk. Aan de hand van de hiervoor opgenomen waardenstelling en bijhorende aanbevelingen wordt duidelijk welke onderdelen van het gebouw een bijzondere waarde hebben.

M.b.t. de waardestelling wordt een aanvullend bouwhistorisch onderzoek (bij eventuele ontmanteling) sterk aanbevolen. Hiervoor kan contact worden opgenomen met het team Erfgoed van Haarlem en Zandvoort.

Wij adviseren u om bij bovengenoemde ingrepen u te laten bijstaan door een deskundige restauratiearchitect. U kunt daarnaast tijdens het uitwerken van uw plannen advies vragen aan de adviseurs van team Erfgoed, afdeling Omgevingsbeleid.

Nadere informatie en de richtlijnen voor de restauratie en het onderhoud van monumenten kunt u vinden op: <https://www.zandvoort.nl/monumentenvergunning/>

Zandvoort heeft hoge duurzaamheidsambities gesteld. Voor monumenten bestaat geen verplichting om een energielabel te laten maken. Uw eigen ambities zijn hierin vooralsnog maatgevend, binnen de mogelijkheden van het monument. Ook hierbij kan een deskundige restauratiearchitect u bijstaan. Aanvullende informatie m.b.t. het verduurzamen van monumenten vindt u op www.toolkitduurzaamerfgoed.nl

Meer informatie over onder andere de financiële mogelijkheden, het onderhoud of de wetgeving mbt monumenten vindt u op www.monumenten.nl. Deze website is een initiatief van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en het Nationaal Restauratiefonds.

Financiering

Voor onderhoud en restauratie van gemeentelijke monumenten kunt u een lening uit het monumentenfonds aanvragen. Deze regeling is met name bedoeld voor woonhuizen. Bij de gemeente dient u het verzoek in om te mogen lenen. De lening zelf sluit u af bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn). Het SVn beheert het monumentenfonds. Het bedrag dat u leent, wordt voor u gereserveerd in de vorm van een bouwkrediet. Meer informatie kunt u vinden op: www.haarlem.nl/lening-monumentenfonds

Bestemmingsplan

Op 23-1-2018 is het bestemmingsplan Centrum Zandvoort vastgesteld. Vanwege de status van gemeentelijk monument moet rekening gehouden worden met behoud van cultuurhistorische waarden. Bij die afweging wordt aangesloten bij de Nota Ruimtelijke Kwaliteit en de redengevende omschrijving zoals opgenomen in de bijlage.

plangebied	Gebiedsaanduidingen		
Enkelbestemmingen	geluidzone	verkeer	Gebiedsgerichte besluiten
agrarisch	luchtvaartverkeerzone	water	besluitgebied
agrarisch met waarden	vrijwaringszone	wonen	besluitvlak
bedrijf	milieuzone	woongebied	besluitsubvlak
bedrijventerrein	veiligheidszone		
bos	wetgevingzone	Dubbelbestemmingen	Structuurvisies
centrum	reconstructiewetzone	waterstaat	plangebied
cultuur en ontspanning	overige zone	leiding	plangebied
detailhandel	Aanduidingen	waarde	Gescande kaarten
dienstverlening	bouwaanduiding	bouwvlak	plangebied
gemengd	functieaanduiding		Overige besluiten
groen	lettertekenaanduiding		plangebied
horeca	maatvoering		
kantoor	Figuren		
maatschappelijk	as van de weg		
natuur	dwarsprofiel		
overig	gevellijn		
recreatie	hartlijn leiding		
sport	relatie		
tuin	figuur IMRO2006		

Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl

5. kansen

Transformatie

Uit het voorgaande blijkt dat de school aan de Koninginneweg 1 een bijzonder en karakteristiek pand is en dat er ook veel mogelijkheden zijn om het pand middels herbesteding weer te revitaliseren. Uitgangspunt bij transformatie en verduurzaming is het behoud van monumentale kwaliteiten.

Aangezien de karakteristieke elementen zowel in het exterieur als interieur zitten, moet bij transformatie en verbouwing met zorg worden omgegaan met zowel de historische structuren als afwerkingen. Mits goed uitgezocht en beargumenteerd biedt het interieur wel mogelijkheden voor een nieuwe indeling behorende bij nieuwe bestemmingen. Het is aan te raden om te inventariseren of de bestaande monumentale structuren in het pand passen binnen specifieke functies zoals wonen, of dat andere bestemmingen eenvoudiger zijn te realiseren met behoud van monumentale structuren en elementen. Het voormalige schoolgebouw kent thans geen gebruik. Thans hebben de zolders daarbinnen geen specifieke functie.

Duurzaamheid

Dit pand uit 1920 heeft dienst gedaan als schoolgebouw en later als cultureel gebouw. De historische stookplaatsen zijn grotendeels verwijderd waarna vanaf 1954 een centraal verwarmingssysteem is aangelegd, waarvoor aan de rechter zijde een bijgebouw met stookkelder en een forse schoorsteen is gebouwd.

Als u van plan bent om het gebouw te transformeren tot louter een woongebouw met een of meerdere wooneenheden, dan is het van belang goed na te denken over de mogelijkheden van het energiezuinig maken ervan. U kunt beginnen met het isoleren van dak, vloer en gevels. Daarmee wordt onnodig verbruik voorkomen (Trias Energetica).

Kijk vervolgens naar welke hernieuwbare bronnen van energie beschikbaar zijn. Zonnepanelen zijn op dit moment al aanwezig op het naar het zuiden gerichte achterdakvlak, maar wellicht zijn er meer mogelijkheden richting een gasvrij gebruik. Het pand kent zeker in de verkeersruimten en toiletten bijzondere wand- of vloerafwerkingen, maar deels ook niet dus er zijn mogelijkheden voor bijvoorbeeld een laagtemperatuursysteem.

Installaties en isolatie hebben invloed op het bouwfysisch evenwicht van het pand, zeker bij een dergelijk oud casco. Laat u ook hier goed informeren door een bouwtechnisch en installatietechnisch adviseur gespecialiseerd in monumenten, zodat het complete pakket aan ingrepen een goed bouwfysisch resultaat geeft. Dit voorkomt problemen voor het monument en voor de gezondheid van toekomstige bewoners/gebruikers.

Een van de meest in het oog springende maatregelen bij verduurzaming is het aanpassen van **gevelopeningen**. Het toepassen van isolerend glas of het vervangen van kozijnen is onder voorwaarden mogelijk. In de achtergevel zijn reeds vier grote puien in een eerder stadium van geïsoleerd glas voorzien, wel met behoud van het oorspronkelijke aanzicht. Het merendeel van de vensters verkeert echter nog in de oorspronkelijke staat met de oorspronkelijke ramen met enkel glas. Bij isolatie geldt dat de bouwtechnische staat bepaalt of vervanging van kozijnen of ramen geoorloofd is. Zie hiervoor ook de Monumentenrichtlijnen voor Onderhoud en Restauratie. Voor

het isoleren van gevelopeningen met behoud van monumentale kwaliteiten zijn meerdere mogelijkheden.

Voor de aanwezige vensters geldt dus dat het hier historische kozijnen en deels nog historische ramen betreft. Hierbij zijn met name de houten ramen met de roedeverdeling (bovenlichten en ramen van de toiletten) architectuurhistorisch waardevol en beeldbepalend. In combinatie met het toepassen van een isolatiepakket als binnenwand, kan bijvoorbeeld bij de nog historische ramen met enkel glas gedacht worden aan het toepassen van achterzetramen. Dit zou kunnen worden uitgevoerd als een verdubbeling van het venster, in een vergelijkbare uitvoering (zonder roeden), maar dan met een hoge isolatiewaarde.

Dit is in veel van onze buurlanden met hete zomers en koude winters heel gebruikelijk.

Deze oplossing heeft als grote voordeel voor het monument dat het historisch materiaal en beeld worden behouden, maar daarnaast kan ook een veel hogere isolatiewaarde worden bereikt dan met de toepassing van bijvoorbeeld monumentenglas.

Meer informatie over het toepassen van isolerende maatregelen is te vinden op de site www.toolkitduurzaamerfgoed.nl

Alle voorstellen voor transformatie en verduurzaming kunt u ter informatie voorleggen aan de adviseurs van de gemeente. De meeste ingrepen zijn **vergunningsplichtig**, zij kunnen u hierin het beste adviseren.

Voorbeeld van een dubbel raam

6. bijlage - redengevende omschrijving

Inventarisatienummer	:	068
Naam object	:	(voorheen) Mariaschool
Adres	:	Koninginneweg 1
Postcode	:	2042 NJ
Kadastrale aanduiding	:	
Oorspronkelijke functie	:	r.k. lagere school
Huidige functie	:	creativiteitscentrum
Bouwjaar/periode	:	1919-1920
Bouwstijl	:	traditioneel-zakelijk
Architect	:	Pierre Cuypers (junior)
Inventarisatie- en fotodatum	:	17-07-2007

Typering

In 1919-1920 gerealiseerd voormalig lagere schoolgebouw dat bestaat uit twee bouwlagen en een zolderverdieping onder een schilddak. Inwendig vormt de bouwmassa een combinatie van het hal- en corridortype.

Ligging/stedenbouwkundige context

Het bouwwerk ligt vrijstaand aan de westkant van de Koninginneweg die zich direct ten oosten van het centrum van Zandvoort bevindt. Hier is het object gesitueerd in het straatdeel tussen de Grote Krocht en Haarlemmerstraat (zuidzijde) en de Prinsesseweg (noordzijde). Benoorden laatstgenoemde straat loopt de Koninginneweg via een knik door tot aan de Kostverlorenstraat. De onderhavige school maakt deel uit van een r.k. eiland waartoe ook de St.-Agathakerk met pastorie en begraafplaats behoren. Ook het vroegere patronaatsgebouw ("De Krocht") op de hoek van de Grote Krocht en de Cornelis Slegersstraat behoort tot dit eiland. In het betreffende deel van de Koninginneweg staan diverse woningblokken.

Historie

De historie van Zandvoort is in twee hoofdperiodes onder te verdelen, enerzijds die van het oude vissersdorp en anderzijds van de mondaine badplaats. Tot omstreeks 1850 werd Zandvoort gekenmerkt door de 'wilde' verkaveling aan weerskanten van de kaarsrecht verlopende Kerkstraat (Noord- en Zuidbuurt). Zanderige, bochtige straatjes en door het duinlandschap bepaalde hoogteverschillen bepaalden het karakter. De bebouwing bestond er in hoofdzaak uit lage visserswoningen met witgepleisterde gevels, houten luiken en een zadeldak met riet of pannen. Pas gedurende het derde kwart van de 19de eeuw veranderde het vissersdorp in een badplaats en ontstonden nieuwe stedenbouwkundige structuren en luxueuze bebouwing. Badhotels en pensions gingen steeds meer het aanzicht bepalen, met onder meer de fraai bebouwde (en tijdens de oorlog vernielde) boulevards langs het strand. Desondanks bleef het oude dorpskarakter herkenbaar – vergelijkbaar met Scheveningen – en ook nu nog wordt het gebied rondom de Kerkstraat gekenmerkt door de kleinmazige structuur van het vroegere vissersdorp.

De Koninginneweg maakt deel uit van het gebied dat vanaf omstreeks 1900 geleidelijk steeds meer werd volgebouwd. Tot aan die tijd waren hier duinen, hetgeen op oude foto's nog altijd goed is te zien. Niet voor niets heet één van de badvilla's vlakbij de aansluiting op de Koninginneweg "Lands End" (Grote Krocht 39). Pas na 1880 werd in het duingebied de Koninginneweg aangelegd, alwaar in de loop van de tijd net als aan de nabijgelegen Haarlemmerstraat en Kostverlorenstraat badbebouwing in de vorm van kleine villa's, pensions en overige woningen verrees. In het midden van de 19de eeuw is aan de Grote Krocht 41 de r.k. waterstaatskerk van de St.-Agathaparochie gebouwd, eveneens lange tijd een baken op de overgang van de bebouwde kom naar de duinen. Deze kerk zou in 1928 worden vervangen door de huidige kerk op nr. 45, waarna de oude kerk werd omgevormd tot een patronaat (nu verenigingsgebouw "De Krocht").

Het onderhavige object dateert uit 1919-1920 en is gebouwd als de lagere school van de Agathaparochie. Tot aan die tijd kende Zandvoort geen scholen voor katholiek onderwijs. Er waren slechts twee openbare en twee protestante scholen. Het was pastoor M.C.M. Bohl (1870-1927) die in 1919 enkele zusters Franciscanessen van Salzkotten (Aerdenhout) naar zijn parochie wist te halen om er zich toe te leggen op onderwijs en verpleging. Zij vestigden zich in twee aangekochte badvilla's tegenover de St.-Agathakerk, op het punt waar nu nog altijd de Hogeweg en de Brederodestraat samenkomen op de Grote Krocht. De villa's werden omgevormd tot een klooster met naai- en bewaarschool, bekend staande onder de naam "Sterre der Zee". Bovendien werden er zwakke kinderen opgevangen en kwam er een herstellingsoord voor dames. Nog in hetzelfde jaar kon de eerste spade in de grond worden gestoken voor de parochiële Mariaschool aan de Koninginneweg. Tezamen met het kerkgebouw en het zusterklooster ging de school een opvallend r.k. eiland vormen aan de kop van de Haarlemmerstraat.

Op 19 maart 1920 vond de eerste steenlegging plaats en op 1 september van hetzelfde jaar kon er met het eerste schooljaar worden begonnen. Aanvankelijk waren er 90 leerlingen, het daaropvolgende jaar 150 en in de loop der jaren groeide het aantal alsmat verder. Ook het aantal op de school werkzame zusters groeide en bovendien waren er lekenleerkrachten. Nadat in 1928 naast het gebouw de nieuwe St.-Agathakerk in gebruik was genomen werd op het schoolterrein een Lourdesgrot gerealiseerd. Het Rijke Roomse Leven manifesteerde zich in al haar facetten. Ook de architect van de school, Pierre Cuypers junior, past als ontwerper van een groot aantal 'katholieke bouwwerken' volledig in het beeld van het Rijke Roomse Leven. Pierre J.J.M. Cuypers (1891-1982) was een kleinzoon van de beroemde Pierre ofwel P.J.H. Cuypers (1827-1921) die bekend is van zijn vele neogotische kerken alsook het Rijksmuseum en Centraal Station te Amsterdam. De jonge Pierre werd geboren als zoon van Jos Th. Cuypers (1861-1949) die eveneens een toonaangevende rol speelde in de Nederlandse kerkenbouw en onder meer het ontwerp leverde voor de nieuwe Sint Bavo in Haarlem. In 1920 associeerden vader en zoon zich, waarna zij gezamenlijk het ontwerp leverden voor de St.-Agathakerk in Beverwijk en de Onze Lieve Vrouwe in Bussum, beide uit 1921. Pierre Cuypers onderging vooral de invloed van de benedictijner architect-monnik Dom Bellot en diens expressionistische vormtaal. Vooral in Cuypers' ontwerpen voor kerken is diens invloed goed te zien, onder meer in de Zandvoortse St.-Agathakerk waarvoor hij in 1927 het ontwerp leverde.

De Mariaschool voerde hij uit in een traditioneel-zakelijke stijl. Kenmerkend is onder meer de sober vormgegeven bouwmassa, met slechts enkele decoratieve elementen in de vorm van bakstenen siermetselwerkstroken. Verder worden de gevels bepaald door de diverse klaslokaalvensters met hun traditionalistische bovenlichten met veelruits roedenverdeling. De in een portiek met een fraai gewelf opgenomen hoofdingang leidt naar een ruime hal met trappenhuis, van waaruit men de gangen en de lokalen bereikt. In zijn indelingsstructuur vormt de school dan ook een combinatie van het corridor- en haltype.

Tot 1960 bleven de Franciscanessen aan de school verbonden, waarna leken er het onderwijs gingen domineren. Het gebouw is inmiddels alweer enige jaren afgestoten en biedt tegenwoordig plaats aan een creativiteitscentrum. Zowel in de hoofdopzet als de detaillering bleef het authentieke karakter goed behouden. Aan de straatzijde is de vensterpartij op de begane grond evenwel gewijzigd. Hier werd een nieuwe pui met ingang en luifel geplaatst.

Omschrijving

Hoofdvorm, plattegrond en dak

Het bouwwerk heeft een rechthoekige plattegrond, met een afschuining langs de noordoostelijke hoek. Er zijn twee bouwlagen en een zolderverdieping onder een schilddak met de nok haaks op de straat. De zojuist genoemde hoekpartij sluit via een afgeschuind schild aan op het dak. De schilden zijn gedekt met rode verbeterde Hollandse pannen en hebben tamelijk breed overstekende houten bakgoten met dito klossen.

Gevels

De gevels zijn opgetrokken in bruine baksteen in kruisverband met platvolle voegen. Ze hebben hoge trasraamplinten onder een rollaag. Bovenlangs de gevels loopt een bakstenen siermetselwerkstrook, aansluitende op de gootoverstekken. In de gevelopeningen bevindt zich een houten invulling. Lekdorpels bestaan uit roodkeramische tegels en aan de bovenkant van de vensters is een bakstenen rollaag met een dito waterlijst.

Voorgevel

Het bouwwerk heeft inclusief de afgeschuinde hoekpartij een vijf traveeën brede voorgevel (noordkant). In de afschuining bevatten beide bouwlagen een venster met een kruiskozijn, twee enkelruits draairamen en twee 6-ruits bovenlichten. De rechts hiervan gelegen travee is blind en sluit aan op een risalerende travee met een inpandige portiek. De portiek is gevat onder een rondboog en heeft getrapte bakstenen lijsten. In de met gevlamde tegels betegelde vloer bevindt zich een ijzeren schraaprooster. Het in baksteen gemetselde portiekgewelf bestaat uit een tongewelf maar met getrapte zijstroken. Net als de portiek is ook de ingang gevat onder een rondboog. Er is een dubbele deur met een bruingebeitste afwerking en paneelverdeling. Beide deurvleugels bevatten een ruitvormig raampje met een enkelruits invulling en een smeedijzeren sierrooster. Aan weerskanten van de ingang is een 4-ruits nevenlicht. Het in de rondboog gelegen bovenlicht is 7-ruits en voorzien van verticaalroeden. Neven- en bovenlichten zijn gevuld met geel kathedraalglas. Boven de portiek markeert een tekstpaneel de overgang naar de bovenverdieping. Dit paneel is gepleisterd, in baksteen omkaderd en verlevendigd met inspringende benedenhoeken. Alhier de tekst: R.K. BYZ. SCHOOL/ LO./ De bovenverdieping ontvangt hier daglicht via drie trappenhuisvensters met decoratief glas-in-lood. Het middelste heeft een bredere opzet dan de twee op zij gelegen vensters en bestaat uit twee smalle enkelruits nevenlichten en een breed enkelruits middenraam. De zijvensters zijn voorzien van 4-ruits ramen en een 2-ruits bovenlicht. Een vergelijkbare invulling maar dan zonder glas-in-lood hebben de telkens drie smalle vensters die zich op de beneden- en bovenverdieping rechts van het gevelrisaliet bevinden. In de met de rechter gevelhoek verbonden travee bevatten beide verdiepingen een lokaalvenster met vijf enkelruits ramen en vijf 6-ruits bovenlichten.

Zijgevels

De rechter zijgevel (westzijde) is blind. Aan de linker zijde (oostkant) heeft de school exclusief voornoemde afgeschuinde hoekpartij twee traveeën waarvan de linker travee blind is. De rechter travee heeft op de begane grond een gevelopening met een deels gewijzigde (buiten de bescherming vallende) invulling. Het bovenste deel bevat vier 6-ruits bovenlichten. Op de bovenverdieping is een venster met vier enkelruits ramen en vier 6-ruits bovenlichten.

Achtergevel

Aan deze kant (zuidzijde) heeft de school zowel boven als beneden telkens drie lokaalvensters als bovengenoemd. Tussen de twee rechter traveeën bevindt zich een risalerende geveltravee, met op de begane grond een ingang met een dubbele deur. Op de bovenverdieping een venster met een

kruiskozijn, twee 4-ruits ramen en twee dito bovenlichten. Links sluit op de gevel een overkapping aan.

Interieur

De school is opgezet volgens het corridor- en halprincipe, met een ten westen van de ruime hoofdhal met trappenhuis gelegen korte middengang op de beneden- en bovenverdieping. In de hoofdhal bevinden zich een granitovloer en tegellambriseringen. Het trappenhuis bevat een bordestrap met een houten balustrade en een bakstenen trappaal.

Tuin, groen en hekwerken

Op de zuidgevel sluit langs de straat een bakstenen muur met gekanteelde bovenzijde aan.

Bronnen/literatuur

Bouwcorrespondentie en bouwtekeningen in Gemeentehuis Zandvoort, dossiernr. B2083

Barnhoorn, H.J., & Crabbendam, Joh.G., Honderdjarig bestaan van de parochie Sint Agatha te Zandvoort, Zandvoort 1951

Bos, S. van den, e.a., Straatnamenboek van Zandvoort, Meppel/Zandvoort 2005

Bulte, M.A., Naar Zandvoort. Waar Haarlem en Amsterdam bij zee eindigen, Haarlem 2003

Polman, M., Ik ben vanmorgen in zee geweest. Zandvoort aan Zee, van vissersdorp tot badplaats, Haarlem 1996

MOTIVERING VOOR PLAATSING OP DE GEMEENTELIJKE MONUMENTENLIJST

1. Architectuur-, bouw- en/of kunsthistorische waarden

Het bouwwerk heeft architectuurhistorische waarde als een zowel in de hoofdvorm als de detaillering overwegend gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een schoolgebouw uit het midden van de eerste helft van de 20ste eeuw. Van belang voor dit in 1919-1920 door de nationaal vermaarde architect Pierre Cuypers jr. gerealiseerde object is de opzet in een traditioneel-zakelijke trant met een sobere bouwmassa, enige siermetselwerkstroken en gevelopeningen met een houten invulling en veelruits bovenlichten. Waardevol is bovendien de zorgvuldig gedetailleerde portiek met een rondboog, een gewelf en een van een bruingebeitste dubbele deur voorziene ingang, alsmede het boven de portiek gelegen tekstpaneel met de oorspronkelijke functievermelding van de school. Ondanks een enkele latere wijziging bleef de authentieke verschijningsvorm van het bouwwerk goed behouden en geeft de voormalige school nog altijd een heldere indruk van het omvangrijke oeuvre van genoemde architect die in Nederland een belangrijke rol speelde op het gebied van de 'katholieke bouwkunst'.

2. Stedenbouwkundige / ensemblewaarde

Koninginneweg 1 heeft situeringswaarde door zijn markante en beeldbepalende opzet. Als een tweelaags school met brede lokaalvensters, gevarieerde gevelindelingen en een roodgedekt pannendak vormt het bouwwerk een in het oog vallend object aan de westzijde van de straat, vlakbij de aansluiting op de Haarlemmerstraat. Als onderdeel van een zogeheten r.k. eiland maakt de school tezamen met de naastgelegen St.-Agathakerk met toren en pastorie, een voormalige waterstaatskerk/patronaat ("De Krocht"), en een begraafplaats deel uit van een harmonieus,

historisch ensemble dat een belangrijk markeerpunt vormt bij de aansluiting van diverse wegen waaronder de Koninginneweg, de Haarlemmerstraat en de Grote Krocht.

3. Cultuurhistorische waarde

De voormalige r.k. Mariaschool heeft cultuurhistorische waarde als een overwegend gaaf bewaard gebleven onderdeel van de oorspronkelijk tot de infrastructuur van de St.-Agathaparochie behorende bebouwing. Het schoolgebouw is gerealiseerd als de eerste r.k. school te Zandvoort en speelde in de loop van de tijd een belangrijke rol in de parochiestructuur. In deze betekenis weerspiegelt het object de Zandvoortse kerkelijk-historische ontwikkelingen in het algemeen en vormt het bouwwerk in het bijzonder een wezenlijke illustratie van de geschiedenis van de Zandvoortse katholieken. Omdat diverse generaties in het gebouw school liepen is het bouwwerk nog immer een belangrijk herkenningspunt voor menige Zandvoorter. De cultuurhistorische betekenis wordt versterkt doordat ook de belendende parochiebebouwing behouden is gebleven. Omdat het tegenover de kerk gelegen kloostergebouw "Sterre der Zee" verloren is gegaan, is de school nog de enige verwijzing naar de activiteiten van de eertijds aan de parochie verbonden vrouwelijke religieuzen.

Het object KONINGINNEWEG 1, bestaande uit een voormalige r.k. lagere school, voldoet aan bovenstaande criteria en is derhalve beschermenswaardig als gemeentelijk monument in de gemeente Zandvoort.

Dit is een uitgave van gemeente Zandvoort
9 november 2023

Postbus 2
2040 AA Zandvoort
Tel. 14 023

zandvoort.nl

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen